



LITERAATUUR
MUSEUM



LESPAKKET

De geboorte van een verhaal

literatuurmuseum.nl / verhalen / vier-schrijvers



OPDRACHTEN BIJ
HET VERHAAL OVER
VIER SCHRIJVERS, VIER WEKEN

De geboorte van een verhaal

‘Toch vreemd, zo’n app die bijhoudt welke komma’s ik verplaats en welke voornaamwoorden ik vervang.’

– Thomas Heerma van Voss op Twitter, 29 februari 2016

‘Het Literaire Werk 2.0’ is een onderzoek van het Huygens Instituut voor Nederlandse Geschiedenis naar hoe een literair werk tot stand komt in het digitale tijdperk. Het in kaart brengen van de ontstaansgeschiedenis van een literaire tekst gebeurt van oudsher door onderzoek naar kladversies, correspondentie van de auteur, typoscripten, drukproeven en verschillende drukken van de tekst.

In het digitale tijdperk, waarin veel literaire teksten ontstaan op de computer van de auteur, is het de vraag of er voldoende data bewaard blijven om de ontstaansgeschiedenis van een tekst in kaart te kunnen brengen. Dat vraagt om een nieuwe manier van onderzoeken. In ‘Het Literaire Werk 2.0’ gebeurt dat door het minutieus digitaal volgen van een paar auteurs tijdens het schrijven. Speciale software registreert bij de deze auteurs elke toetsaanslag en muisbeweging die ze maken terwijl ze werken aan hun tekst.

Het Verhaal ‘Vier schrijvers, vier weken’ geeft je een uitgebreide kijk in de keuken van vier auteurs die digitaal gevolgd worden. Het gaat om auteurs Walter van den Berg, Bregje Hofstede, Alma Mathijssen en Thomas Heerma van Voss. Hoe gaan zij te werk bij het schrijven van een verhaal?



Opdracht

1

Bekijk in het Verhaal 'Vier schrijvers, vier weken' op literatuurmuseum.nl de video, lees het Twitterdagboek van de vier auteurs en het interview met elke auteur.

2

In het artikel van Peter de Bruijn 'Het literaire werk 2.0' staat deze informatie over de manier waarop schrijvers te werk gaan:

De manier waarop schrijvers te werk gaan bevindt zich traditioneel tussen twee uitersten. Aan de ene kant – met de cahiers van Tommy Wieringa's Joe Speedboot als uitgesproken voorbeeld – zijn er de zogenoemde Papierarbeiter, bij wie het literaire werk ontstaat in een oneindige reeks van kladjes, met veel doorhalingen en herzieningen, soms nauwelijks leesbaar. Daartegenover staan de Kopfarbeiter of 'denkende' schrijvers. Bij hen speelt het schrijfproces zich voor een groot deel in het hoofd af, met als gevolg verhoudingsgewijs weinig manuscriptversies, die bovendien vrij eenduidig te interpreteren zijn.

Hoe zou je elk van de vier schrijvers die in het verhaal gevolgd worden karakteriseren? Wie van hen is volgens jou voornamelijk *Kopfarbeiter* en wie zou je eerder *Papierarbeiter* noemen? Waarom denk je dat?

Walter van den Berg:

Bregje Hofstede:

Alma Mathijssen:

Thomas Heerma van Voss:

3

Hoe zou je jezelf karakteriseren als je een verhaal schrijft (of moet schrijven voor school)? Ben jij eerder *Kopfarbeiter* of *Papierarbeiter*? Leg je keuze uit.



4

Hoe komen de vier auteurs over het algemeen tot het idee voor een verhaal, waar vinden zij meestal hun inspiratie?

Walter van den Berg:

Bregje Hofstede:

Alma Mathijssen:

Thomas Heerma van Voss:

5

Hoe zijn de vier auteurs op het idee gekomen voor het verhaal dat ze voor het onderzoek schreven?

Walter van den Berg:

Bregje Hofstede:

Alma Mathijssen:

Thomas Heerma van Voss:

6

Hoe zit dat bij jou als je een verhaal schrijft? Waar vind jij je inspiratie?

7

Lees het tweede concept van het verhaal van Alma Mathijssen. Waaruit bestaat dit concept?

8

Lees nu het afgeronde verhaal van Alma Mathijssen. Wat vind je van het verhaal?

9

Welke informatie uit het tweede concept is overleefd in het afgeronde verhaal? Welke informatie is er verdwenen?

